

média technika

BROADCAST - FILM - MULTIMÉDIA - PRO AUDIO - VIDEO

XX. évfolyam 2013/183. szám Ára: 595 Ft

BEDRÓTOZVA AZ OPERÁBAN

Manapság csak az opera az egyetlen olyan zenés színpad, ahol mikrofon nélkül énekelnek a művészek, vagy már ott sem?! A gyakorlat

még ma is az, hogy az előadásokon nem használnak hangosítást, de rádióközvetítéskor, vagy az előadások képi rögzítésekor igény le-

het, és van a mikrofonozásra, de úgy, hogy azok a képen ne legyenek láthatók.

► **Cikkünk a 12. oldalon olvasható**

NIPROS

Most, amikor már nyugodtan mondhatjuk, hogy ami nem kínai termék, az hamis, egy ízig-vérig név, hiszen a pár évvel ezelőtől a SONY dedikáltan is emlegette megoldásukat a PMW-EX3 kamera mellé, japán gyökerű gyártót mutatnak be né-

hány sorban. Talán nem mindenkinek cseng ideg nélkül a NIPROS mellyel kiegészítve az említett eszköz, kvázi klasszikus kameratelepec hozható létre - és valóban, ez igaz ma is, SÓT!

► **Cikkünk a 10. oldalon olvasható**

A világ legnagyobb kijelzője Texasban

Amerika minden helyzetben tud óriásit produkálni, igaz a képen látható termék ez alkalommal Kínából érkezett. A Leyard megrendelése nem köznapi kiveti-

tőkről szól, hiszen méretei elképesztően amerikaiak számítottak, ráadásul a legnagyobb ultra-nagy felbontású kültéri kijelző a világon! Méretei lenyűgö-

zőek, a 66,45 méter széles és 28,8 méter magas felület óriási látványt nyújt.

► **Írásunk a 4. oldalon olvasható**

Horváth Ádám

Neve szinte egybeforrt a Magyar Televízió történetével, az általa rendezett műsorok, sorozatok estéről estére ültették a képernyők elé az ország „egytelevízió” élő lakosságát. Az interjú - amit közel hat évvel ez előtt Babiczky

László készítette a rendezővel - minden szava (Horváth Ádám szerint is! A szerk.) vállalható, benne van az MTV elmúlt életének egy jókora darabja...

► **Cikkünk a 6. oldalon olvasható**

Panasonic

KIEMELKEDŐ MEGBÍZHATÓSÁG,
RENDKÍVÜL GYORS TELJESÍTMÉNY

GYORS, RUGALMASABB
ADATÁTVITEL

LOW COST HIGHER SPEED

ALACSONYABB MŰKÖDÉSI
ÖSSZKÖLTSÉG

microP2 a PANASONIC-tól

A Panasonic microP2 technológiája jelzi az alacsonyabb költségű, nagyobb sebességű média megérkezését, mindez egy SD kártya formába öltöztetve. A microP2 gyorsabb adatátvitelt biztosít, miközben nagyobb rugalmasságot hoz munkafolyamába, valamint képviseli a klasszikus P2 formátum híres megbízhatóságát. Ne várjon tovább egy gyorsabb, egyszerűbb, fájlalapot munkafolyamatra!

Fedezze fel a microP2 lehetőségeit még ma!

business.panasonic.co.uk/professional-camera

micro
P2

BROADCAST & PROAV
IT'S YOUR WORLD

LEYARD

A világ legnagyobb kijelzője Texasban

Amerika minden helyzetben tud óriásit produkálni, igaz a képen látható termék ez alkalommal Kínából érkezik. A Leyard megrendelése nem köznapit kivételtől szült, hiszen méretei elképesztően amerikaiak számítottak, ráadásul a legnagyobb ultra-nagy felbontású kültéri kijelző a világon! Méretei lenyűgözőek, a 66,45 méter széles és 28,8 méter magas

felület óriási látványt nyújt.

Leyard hosszú távú együttműködést alakított ki partnereivel Észak-Amerikában, hogy bemutassa ezt a szuperméretű kültéri P20-as hirdetői kijelzőt ami ez alkalommal a Texas Motor Speedway lelátói felett kerül majd kihelyezésre, és ami reklámok és a show részleteinek közvetítésére kiválóan alkalmas. Ezzel a cég egy-

ben új világrekordot állíthat fel, hiszen ilyen méretben eddig még senki sem épített kijelzőt a világon.

Mint azt az amerikai megrendelő megjegyezte, miénk lesz a világ legnagyobb nagyfelbontású UHD színes kültéri kijelzője ami nagyobb, mint a Lincoln Memorial, és két szuperméretű repülőgép, ugyan akkor kétszer nagyobb, mint az ame-

rikai BIG TEX szobor és hétszer nehezebb, mint egy felnőtt elefánt.

A képernyő területének virtuális befogadóképessége 373 jármű, térfogata meghaladja két utasszállító repülőgép kapacitását.

Az óriásfalat a Leyard szállítja és a tervek szerint

2014 tavaszán adják át a megrendelőnek amerika egyik legimpozánsabb autóverseny arénájában a Texas Motor Speedway-en.

A Leyard termékeit Magyarországon a Mikropo Kft. forgalmazza. (-)

www.mikropo.hu

PLAYBOX

Az Ibrarn TV a PlayBox Technology-t választotta

Tripoliban, a líbiai fővárosban működő Ibrarn Televízió a PlayBox Technology -in-a-box platform új műsorszóró szolgáltatásával továbbítja adásait műholdon keresztül Tripoliból. A projekt megvalósítását a rendszer specialista Libirel Kommunikációs Kft. bonyolította.

„Az új hálózat tervezésekor a PlayBox Technology CIAB telepítése volt a nyilvánvaló választás.” mondta Declan Goulding a Libirel Kommunikációs vállalat főmérnöke. „Ez tette lehetővé számunkra, hogy az Ibrarn a lehető leggyorsabban, egy kompakt és teljesen önálló megoldással mihamarabb műholdra kerüljön.

„Ibrarn televízió 24/7 szolgáltatással működik, így két komplett rendszer fő-és redundáns konfigurációját kellett telepítenünk. Mindegyik tartalmaz egy CaptureBox HD modult, egy TitleBox interaktív grafika generátort, ListBox offline program ütemezőt és egy automatikus AirBox kijátszót. Ugyancsak beépítettek egy SafeBox back-up modult, amely a tartalom megosztást kezeli több eszközön keresztül. A tartalmakat fájl formátumban lehet beszerezni egy 15 terabyte kapacitású hálózatra csatlakozó tároló szerver-

ről, vagy élő adásból a három kamerát működtető stúdióból.

„A PlayBox technológiai rendszere mindössze hat rack- egységnyi helyet foglal el, ami lehetővé teszi számunkra, hogy az egész berendezést egy egyszerű szobás installációval, egy kétrészes állványra helyezzük, ami által a házban rengeteg hely maradt a terjeszkedésre. A monitor kimenetek routeren keresztül csatlakoznak a vezérlőteremben lévő többképernyős multi-room panelre. Az átviteli tartalom, pedig továbbításra

kerül egy szomszédos műholdas feladó antennára. A teljes projekt megvalósítása a PlayBox csapat nagyon jó, és hathatós támogatásával zajlott. „

Ibrarn TV élő, stúdió, és a fájl alapú műsoraikat 2013 novemberétől az Eutelsat linkeken keresztül a Nile Sat 7 fok West (H 11525) lehet fogni különböző tartalmi felbontásban, és többnyire Tamazight nyelven. A hálózat élő közvetítésben számolt be a párizsi nemzetközi Líbia konferenciáról. (-)

www.playbox-television.com

Neutrik-Xirium

VEZETÉK NÉLKÜLI DIGITÁLIS AUDIOHÁLÓZAT KIVÁLÓ HANGMINŐSÉG, KÁBELEK NÉLKÜL IS...

Már régóta tudjuk, hogy a jó hírnévnek örvendő, a szakmában a minőségi kábelcsatlakozókról ismert Neutrik cég ki szeretné terjeszteni tevékenységi körét a vezeték nélküli termékek piacára is. Most ennek is eljött az ideje. A Neutrik bemutatja a Xirium elnevezésű vezeték nélküli, rádiófrekvenciás összeköttetéssel működő digitális audio hálózatát.

A gondos alaposággal kiépített rendszer akár 300-400m-es távolságra is veszteség- és tömörítésmentes audio jeleket képes továbbítani, ami kiválóan alkalmazható külső és belső térben, ahol a kábelekkel való vonalkiépítés, szinte lehetetlen. A nagy érdeklődésre számot tartó Neutrik Xirium alap csomag 4 csatornás rendszert tartalmaz. A készülék tesztelése már itthon és külföldön is javában zajlik. Az eredményekről következő lapszámban olvashatnak.

Itt az ideje véget vetni a rádiófrekvenciás rendszerekkel szembeni kételkedésnek: ez egy új léptékű rendszer. A részletekkel hamarosan... (-)

www.basys.hu

KINGSTON

Új SDHC kártyák 4K videókhöz

A Kingston Digital Europe bemutatta a Secure Digital termékcsalád leggyorsabb tagját, az új SDHC/SDXC UHS-I U3 kártyát, mellyel a felhasználók 4K és egyéb HD videó felbontásokban rögzíthetnek felvételeket.

A 16 GB-os, 32 GB-os és 64 GB-os Kingston SDHC/SDXC UHS-I U3 kártya kompatibilis az összes SDHC- és SDXC-kártya fogadására alkalmas eszközzel. Használatával mozifilm minőségű Full HD (1080p), Ultra HD (2160p), 3D és 4K2K videókat rögzíthetnek a felhasználók nagy teljesítményű, például digitális tükrös reflexes (D-SLR) vagy digitális, tükör nélküli (D-SLM) fényképezőgépekkel és videokamerákkal. Ezen felül ideális nagyfelbontású fényképek rögzítésére sorozatfelvétel vagy fo-

lyamatos felvétel módban, televízió-műsorok felvételére továbbá élő közvetítésekhez. A 64 GB-os kártyán akár 60 percnyi 4K HD videó vagy nagyfelbontású, RAW/JPEG formátumú képfájlok (akár 8000 24 MP-es képet) rögzíthetők.

Az SDHC/SDXC UHS-I U3 kártya megfelel az SD Association legújabb specifikációjának, az UHS-I U3 (Ultra High-Speed Bus, 3. sebességsztály) besorolásnak, amely legalább 30 MB/s olvasási és írási sebességet garانتál, így elegendő sávszélességet biztosít 4K videók megszakítás nélküli rögzítéséhez és lejátszásához. A flash kártya 90 MB/s olvasási és 80 MB/s írási sebességet kínál, mely olvasás esetén kilencszer gyorsabb a 10. sebességsztályú normál SD-kártyáknál. A megnövelt sebesség az akadozást csökkentve biztosítja a legjobb video- és fotóminőséget, va-

lamint gyorsabb feltöltést tesz lehetővé a számítógépekre, különösen USB 3.0-kártyaolvasók használata esetén.

Az SDHC/SDXC UHS-I U3 kártyához élettartam garancia és ingyenes, napi 24 órában elérhető támogatás jár. További információ a kingston.com/us/flash/sd_cards webhelyen található.

(-)

Blackmagic Design

ATEM Produkciós switcherek az U17-es football világbajnokságon

A szervezők megkeresték a Pulse Middle East nevű audiovizuális és világitási megoldásokra szakosodott szolgáltatót azzal, hogy ne csak az új rendszer tervezését és telepítését végezzék el, hanem azt is, hogy technikai és operatív támogatást is nyújtsanak a 17 év alatti korosztály labdarúgó világbajnokságának lebonyolításához.

Az Emíráts stadionjai, melyek otthont adtak az U17 világbajnokság játékaiknak a következők voltak: az Al Ahli Stadium (Dubai), Mohamad Bin Zayed Stadion (Al Ain), Al Jazira Stadium (Abu Dhabi), Sharjah Stadium (Sharjah), Emirates Stadium (Ras Al Khaima) és az a Fujeirah Stadium (Fujeirah).

A Világbajnokság 52 meccsét minden egyes helyszínen 12 HD kamera rögzítette. A HD-SDI jeleket egy OB közvetítőkocsi fogadta, majd némi átalakítás után továbbította úgy, hogy az már minden szempontból megfeleljen a stadionban elvárt videójel követelményeknek.

A kültéri megjelenéshez és a közvetítéshez négy különálló lekonvertált HD-SDI kimenetet kaptak az OB VAN-ból, és ez ment keresztül a stadi-

A Blackmagic Design korábbi tájékoztatójában beszámolt arról, hogy az Egyesült Arab Emírátsban (UAE) megrendezett 2013-as U17-es Football Világbajnokságon (17 éves korosztály), az élő közvetítések bonyolításához a hat fogadó arab ország stadionjaiban ATEM Production Studio 4K switchereket telepítettek.

onok ATEM Production Studio 4K switcherein, majd kompozit videójelként kerültek felhasználásra az ATEM 1 M / E Broadcast Panelen.

„Az Output 1 egy vegyes program volt, a pályán történő akciókkal, míg a második kimenet lefedte a stadiont, vette a támogatásokat és azok reakcióit a játékok menete alatt. A stadionban dolgozó stáb önálló programot készített a szurkolói reakcióiról, amit kiküldtek a stadion gigantikus 16:09-es méretarányú LED képernyőire is”, magyarázta Rami Haber a Pulse Middle East képviselője.

A produkciós stáb további két vonalat kapott a szolgáltatótól, melyek a stadionokban kihelyezett televízió képernyőkhöz kerültek felhasználásra, valamint a lakosztályokban és a tudósítói állásokban.

Rami elmondta: „Bár az Ultra HD 4K nem volt követelmény a Világbajnokság közvetítéséhez, minden rendező stadion érdeklődést mutatott ez iránt. Ezért volt fontos, hogy az élő közvetítési munkafolyamat SD, HD és végül 4K formátumban is támogatást nyerjen. „ (-)

www.blackmagic-design.com

Hollywood legerősebb színekorekciós rendszere, most online editálással és innovatív on-set eszközökkel bővül!

Több mint 50 elképesztő új funkcióval, a DaVinci Resolve 10. most egyesíti a világ legerősebb színekorekciós rendszerét az új online editálással: élő fényelés kameráról, új generációs digitális mozi file kompatibilitás. Most egyetlen szoftverrel editálhat, szint megadhat, élő kameraképet korrigálhat, hangot szinkronizálhat, médiákat kezelhet, és küldhet fájlokat közvetítésekhez és mozi felhasználásra. DaVinci Resolve Hollywood legfejlettebb színekorekciós rendszere, amely megfelelő tudással kezeli egész munkafolyamatát!

A világ legjobb színekorekciója

Hatalmas eszköztárával, amit coloristok terveztek coloristoknak, érzelmet visz a képeidbe! Az elsőrendű fejlett és pont alapú YRGB tervezés több kreativitást és szebb képeket tesz lehetővé. A PowerWindows™ -al RGB keverés, karakterisztika módosítás, elkenés, élesítés, kódosítás, kulcsolás, zajcsökkentés, OpenFX csatlakozás, auto stabilizáció és 3D ablakkövetés valósítható meg. Ez a DaVinci Resolve, ami korlátlan kreativitást biztosít számodra!

Fejlett online editálás

Dolgozz a DaVinci Resolve kítűnő online editálóval! Tiéd a többretegű timeline teljes mozgással, csúszásmentes klipvágással és hozzá a megfelelő feliratozó eszközökkel. Editálhatod változó sebességű VFX effektjeidet! Beépített XML, AAF és EDL kifejtés, sorrend felülvizsgálat a kedvenc editáló szoftverekben. A DaVinci Resolve automatikusan újracsatolja a kamera RAW file-jait, így az eredeti anyaggal dolgozol!

Élő fényelés a forgatáson

A legtöbb utómunka manapság már a helyszínen kezdődik a világítás, a világítás és más felvételi szempontok ellenőrzésével, amit színekorekcióval tehetünk meg. Most a DaVinci Resolve élőben, teljes kreativitással, közvetlenül a kameráról tud elsődleges és másodlagos fényelést végrehajtani, power windows és egyéni karakterisztikák mentén. A napi muster eszközkészletével: editálás, hang szinkronizálás, média és metaadat kezeléssel a DaVinci Resolve 10 egy komplett helyszíni produkciós megoldás!

A legjobb minőségű végtermék

Egyetlen más rendszer sem támogat több file formátumot, még kevert formátumú klipeket is ugyan azon az idővonalon, beleértve a CinemaDNG, RED™, ARRI™, F65, ProRes™, DNxHD™, H.264, tömörítetlen és más file-okat. Létrehozhat szalagra, kiírhat szalagra, vagy készíthetsz elsőgenerációs digitális mozifilm kamera fájlokat. Mindezt direktben a már fényelt kamera RAW képekből 32 bites minőségben. Ez a lehető legjobb master anyag filmszínházak számára!

DaVinci Resolve Lite

Ingyenes letöltés korlátlan csomópontokkal, 1GPU támogatással.

Ingyenes

DaVinci Resolve Software

Teljes Resolve korlátlan csomópontokkal, több GPU támogatással, más gyártó vezérlő paneljének használatával.

€745*

DaVinci Resolve

Teljes Resolve colorist kezelő felülettel, a legkifinomultabb utómunka létesítményekhez.

€22.195*

Még ma nézzen utána! www.blackmagicdesign.com/nl/davinciresolve

*Az árak az ÁFA-t nem tartalmazzák.

Horváth Ádám

Neve szinte egybeforrt a Magyar Televízió történetével, az általa rendezett műsorok, sorozatok estéről estére ültették a képernyők elé az ország „egytelevíziós” élő lakosságát. Az interjú - amit közel hat évvel ez előtt Babiczky László készített a rendezővel - minden szava (Horváth Ádám szerint is! A szerk.) vállalható, benne van az MTV elmúlt életének egy jókora darabja.

A Magyar Televízió zenei műsorainak története szorosán összefügg munkásságoddal.

Kerekes János, az operaház karmestere, aki akkor a televízió zenei vezetője volt, és akivel 1956-ban a Honvéd Együttes kínai körútján ismerkedtem meg, hívott engem a televízióhoz, mert értettem a zenéhez. Kóruskar-nagy voltam. Zsurzs Éva vett fel asszisztensnek. Aztán hamarosan önálló műsort kaptam Zenekedvelő gyerekek címmel, úgy 1959 elején. Ezt követően az egész pályámat végig kísérte a zene. A hangverseny közvetítéstől az operáig, a zene portrékon át mindent csináltam. Kihasználták, hogy tudtam a partitúrát olvasni és ez a színvonalas koncertközvetítésnél elengedhetetlen.

Karmesterverseny?

Fellner Andrea ötlete volt, a rádió hatos stúdiójából ment az elődöntő, a tv négyes stúdiójából a közpöntő, a döntő a Zeneakadémia-ról. Ez a műsorsorozat nemzetközi rangot vívott ki magának. A zenei élet meghatározó egyéniségeivé váltak a nyertesek. De ilyen nagyszabású akció volt a Tévé Zenés Színháza is, melynek ötven adása páratlan a világ televíziózásában. Bánki László szerkesztő, aki kitalálta a Táncdalfesztivált, amikor egyszer vittem haza kocsi-val panaszkodott, hogy belefáradt a könnyűzenébe. Mondtam neki van dramaturgi végzettséged, szereted a zenét, miért nem csinálz Zenés Színházat.

Milyen volt a televízió és a politika kapcsolata?

Erről sok a tévképzet. Ahol szoros volt a kapcsolat az a híradó és az aktuális terület

illetve a szilveszter. A szilveszter az mindig súlyos pártközponti felügyelet mellett zajlott. Én négy-öt szilvesztert csináltam, abból egyet Szirmai István szétvett, abból semmi nem maradt. Nem is én fejeztem be, hanem Deák István. Ezt Komlós János írta zömmel és az én első szilveszteri próbálkozásom volt. Ebből csak egyet sajnállok, készült egy húsz perces Latabár film, ami arról szólt, hogy van egy amerikai elnök, aki

elnök, akinek politikai tekintélye és a televíziózás iránti olthatatlan szerelme eredményezte a cég aranykorát. Ő kezdte először hangoztatni, hogy hamarosan elindul a sokoldalú televíziózás a fellőtt műholdakon keresztül és ezért nagyon kell az MTV fejleszteni, hogy versenyben maradjon. Az őt követő elnökök szintén párt-emberek voltak, de ilyen nagy volumenű elnöke már nem volt a televíziónak. Ez megérződött a kapott pénz

FOTO Friedmann Endre - MTI

magyar és lelővik és ez pont egybeesett a Kenedy gylkossággal. Ezért levették és ez a film elveszett. Nincs meg. Ez volt Latabár utolsó filmje. A politika és a televízió viszonyát az határozta meg, hogy milyen politikai súlyú személyiség volt az elnök. Ez határozta meg azt is hogy mennyi pénzt kapott a televízió az adott évben. Hosszú ideig Tömpe István volt a Rádió és Televízió elnöke és fősztályvezető vezette a tévét (Tamás István, Kulcsár Ferenc) majd tejtalmú alelnökök vezették a két intézményt: Hajnal Kornél, Gódor Ferenc, Pécsi Ferenc. A szétválás után Nagy Richárd volt az első önálló

nagyságában és a technikai fejlesztés lehetőségében is. **De ne kerüljük meg azt a kényes kérdést, hogy a dokumentumfilmmel Radványi Dezső, akinek állítólag direkt kapcsolata volt a rendszerváltás előtti politikai hatalommal, vagy dr. Váradi György, akinek ügyészi múltja ismert volt és a színházi területet vezette, állítólag számtalan ilyen munkatársa volt a televíziónak. Mégis miért tűnik úgy, hogy egy szakszerű televíziózás volt a jellemző a rendszerváltás előtti korszakra?**

Az, hogy az induláskor a gyártási vonalon volt katonák jelentek meg: Járai Béla,

FOTO Kovács Attila - MTI

Szente László, Baji Tibor, az, hogy a politikai területek élére Kós Béla, Radványi

Tamás fősztályvetőként nem volt párttag.

Bánki László párttag volt, de ez a munkáján szerintem nem látszott.

Ő egy tipikus pesti polgár volt, aki ifjú éveiben belesodródott a mozgalomba, nagy MADISZ funkcionáriusból lett ORI rendező, majd rádiós, majd televíziós. Ő párttag maradt, de felesége Lehel Judit sosem lett párttag. De Czigány György kifejezetten nem állt közel a párt ideológiához, de Vecsernyés János a zenei terület másik jó szakembere meg párttag volt. Chrudinák Lajos, Peták István pártvezetőségi tag volt, Gombár János nem volt párttag.

Amikor televíziós tevékenységedről beszéltél nem érződött, hogy folyamatos harcban álltál a politikával, vagy az azt képviselő munkatársakkal, inkább szakmai ellentétekről beszéltél.

Nekem nem volt politikai ellentétem, nekem személyes háborúim voltak, elsősorban Szinetárral. Ez is olyan kimondatlan utálat volt. Ő élt a hatalmával, én ettől nem ijedtem meg. Szerettem műsort készíteni, nem tartoztam bele sem a drámai rendezők klikkjébe sem más csapatokba. Magányos harcos voltam, igaz az

is akartam lenni.

Mennyiben képviselte Szi- netár Miklós az aktuális kultúrpolitikát?

Aczél György kedvence volt, sok mindent el tudott érni, ami a televíziónak jó volt. Nem utasításra, de tartott ő egy határozott politikai vonalat, de meglehetősen liberálisra nyitotta a kaput. Az alkotóknak nagyon nagy száma kapott feladatot: színházi rendezők, filmesek. Nem élt vissza a hatalmával. Most úgy tünteti fel mintha az egész művészeti termés az ő érdeme lenne. Nem, mert az őt megelőző korszak Szücs Bandi, Dobos István, Cserés Miklós időszakban is sok értékes törekvés volt. Cserés Miklós (1957-1958) főrendezői ténykedését Apáty Imre (1958-1959) követte, ezután lett Szi-
netár a meghatározó. A főrendezői funkció elsősorban a drámai területre volt hatással. A többi műsorterületet máshol felügyelték. Ez kezdetben a Zsurzs Éván a stúdió osztály vezetőjén múlt, mert egy csapatban voltak a rendezők és csak később osztották szét műfajok szerint. A két fő terület a művészeti és az aktuális volt.

Horváth Ádám ebben a struktúrában hol helyezkedik el? Úgy tűnik speciális önálló volt az utad.

Igen, én Szi-
netárral sohasem voltam jó viszonyban, másrészt mindig igyekeztem, hogy ne ragadjak le egy műfajnál, mert abban elfásul az ember, ezért a dráma, a dokumentumfilm, az élő adás állandó váltakozásában, a televízió minden területén dolgoztam. Így aztán amikor ő úgy látta, hogy túlfoglalkoztatott vagyok, és ezt az egyik terület elfogadta, a másikat nem, így folyamatosan tudtam dolgozni. Ma már nyugodtan elmondhatom, hogy nagyon nagy számú és igen különböző műsorban dolgoztam.

Rendezési munkamódszered, ez híres, hírhedt volt a televíziósok között, nem az improvizálásra, a művészi rögtönzésre, hanem a pontos megtervezettségre épült.

Ezt a munkamódszert a Főiskola elvégzése után a BBC három hónapos akadémiján megtanultam. Ez a módszer a rendezők fantáziáját otthon az íróasztal mellett igyekszik működtetni és aztán a gyakorlatban már a műre lehet koncentrálni.

Mi volt a szerepe a Veszprémi Fesztiválnak a Magyar Televízió történetében?

FOTO Friedmann Endre - MTI

Veszprém megálmodása Mihályfy Imre, Lénárt István, Szántó Erika nevéhez fűződik. Kettős célja volt, egyrészt, hogy a televízió alkotói megmérkőzzenek, megmérteessenek másrészt a nemzetközi szakemberek vendégül látása a televízió műsorainak, filmjeinek bemutatása. Ekkor már 1971-ben a világ minden részéből érkeztek vendégek, akik kíváncsiak voltak alkotásainkra. Az egyiknek egy ünnepélyes gálán való díjkiosztás volt a vége, a másíknak pedig az eladott alkotások sora.

Miért nem kapcsolódott ez a televíziós szándék össze az akkor már létező magyar filmszemlével?

Akkora különbség volt érzelmileg is, meg tartalmilag is és nem utolsó sorban technikailag a televíziós művek és a játékfilmek között, hogy ez fel sem merült ez akkori-
ban. Nem lehetett például a televíziós alkotásokat, tévé-játékokat elvezethető formában, moziban levetíteni. A miskolci dokumentum szemlén is külön mérettek

meg a televíziós és a mozi forgalmazásra készült alkotások. Összehasonlíthatatlan volt a két műfaj pénzügyi és kapacitásbeli okok miatt. De hamarosan létrejött a kölszegi feszítvával a gyermekfilmek, gyermekműsorok számára. Ott együtt volt a televízió és a játékfilm.

Kik voltak a zsűriben, képviseltette-e magát a ha-

talom, hogy a díjjakkal is irányt mutasson?

Nem igazán. Az azonban gyakorlat volt, hogy egy napra valamelyik vezető politikai lelátogatott. Aczél György, Berecz János itt lehetőség volt az eszmecserére. E mellett volt a kritikusokkal is szervezett találkozás, ezek nem voltak igazán jóízű beszélgetések, talán itt szűrődött be leginkább a politika. Az alkotók ebben kényszeredetten vettek részt, s igyekeztek a demagóg megszólalásokat óvatosan hártani.

Horváth Ádám neve összefűződik a televízió nagy akcióival, vetélkedőivel, körkörösversennyel.

Két nagy körkörösversenyes műsортaláltunk ki Vitray Tamással. Jó estét Magyarország címen, ahol négy különböző nagyságrendű települést kötöttünk össze. Ezt követte tíz adásban a Hazai esték. Mely két településen négy közvetítő komcsival zajlott. Ilyen rendezőkkel, mint Simó Sándor, Szabó István, Gábor Pál,

Kalmár András. A centrumban volt Vitray meg én, és kint olyan riporterek, mint Vértessy Sándor, Szilágyi János, Szegvári Katalin, Wisinger István. Boldizsár Miklós és Kóthy Judit voltak a szerkesztők feldolgozták a két települést. Négy tanárképző főiskola növendékei játszottak és a nyerevény egy autóbussz volt a

győztes főiskolának. Ezeket az élő közvetítéseket én nagyon szerettem, de a színházról és az operából is közvetítettem előadást élőben. Aztán jöttek kiemelkedő politikai események, melyeket közvetíthettem. Március 15-i adások, Nagy Imre temetés egész napja, ami nagy technikai felvonulást jelentett, de volt olyan szilveszter is ami hét helyszínről ment.

Nem félt az akkori televíziós vezetés az élettől, hisz itt bármi történhetett...

Nem, nem merült fel ilyen probléma, sőt az egyik Jó estét Magyarország adásánál, mely az egyik választást megelőző nap ment Sárospatakról, hogy Wisinger István volt ott a riportert és szöltünk neki, hogy hagyja ott a mikrofont és beszélgesse a Máriagyüdiekkel. Kontrolálatlanul beszélgettek az iskolások.

Egy másik műfaj az irodalom

Indult egy irodalmi folyóirat Fáklya címen Lendvai György szerkesztette, ennek a konstrukciója nagyon

szerencsés volt, mert volt benne egy egyfelvonásos, ami erre íródott: Hubay Miklóstól, Rónay Györgyön át Csurkáig volt benne egy klasszikus novella adaptáció, Mórától föl és le, az akkor szabadult Déry Tiborral készült riport, de készült Kassák Lajossal beszélgetés. Ez egy jó ügy volt. Aztán voltak olyan portré lehetőségek, mint az akkor már nem élő Sárközy Györgyről, aki nekem nevelő apám volt. Illyésről csináltam Domonkos Mátyással portréfilmet. De készültek külön portrék is: Kolozsvári Gandpierre est, Karinthy Ferenc est, Hubay est, Heltai est, Molnár Ferenc est ezek kisebb nagyobb írások dramatizációi voltak, ehhez Lehel Judit kiváló irodalmár, szerkesztő volt.

Ha már Lehel Judit szerkesztő nevét említet, kikre emlékszel még úgy, hogy sokat tettek a színvonalas magyar televíziózásért?

A kezdeteknél ki kell emelni Zsurzs Éva szerepét. Azt az operatőri, asszisztensi csapatot, melyből kiváló vezető operatőrök és rendezők lettek: Szőnyi G Sándor, Nemere László, Eck T Imre, Czabarka Görgy és a többiek, amikor én 1957 végén érkeztem. Évának volt egy nagyon nyitott, emberközpontú vezetői attitűdje, ami aztán az ő egész rendezői tevékenységének is meghatározója volt és sikereinek záloga. Szerették munkatársai, szerették színészei és műveit szerette a közönség. Kerpell Róbertet feltétlenül meg kell említeni, aki az egész televíziózásnak a technikai alapjait megteremtette, már 1954-től rádiós főmérnökként dolgozott a televíziózás megteremtésén, igen jó szervezőképessége is volt, Szücs Andor a drámai terület vezetője volt és Dobos István, aki szintén e területen szerzett kiemelkedő érdemeket a kezdeti időszakban. Az hogy a zene és színház ez a két nagyon fontos terület ilyen nagy szerepet kaphatott az azoknak a

Egy sokoldalú broadcast feliratozó: a Face2 / IVS Player

Folytatjuk az előző számokban olvasható, teljes egészében hazai fejlesztésű IVS adás-feliratozó programcsalád ismertetését, amelyből most az IVS Player szoftvermodult mutatjuk be. Az IVS Player célja a Face2-ben létrehozott sablonok működtetése és tetszőleges tartalmakkal való lejátszása.

A PROGRAM FELÜLETE A KÖVETKEZŐ FŐ RÉSZEK- BŐL ÁLL:

- Fájlok
- Rendező
- Playlisták
- Preview

A fájl ablakban kiválasztott könyvtárból húzzuk be a sablonokat a rendezőbe, és ugyaninnen a különböző tartalmakat a sablonok előre kijelölt adatmezőibe, illetve playlistáiba. A preview-n követhetjük nyomon a kiját-szás folyamatát.

A rendezőbe húzott sablonokat tetszőlegesen átnevezhetjük és elrendezhetjük a műsor alatt való kényelmes használatához. A sablonok panelje az átláthatóság érdekében a lehető legkisebb helyet foglalják el, de bizonyos funkciók eléréséhez ki tudjuk őket nyitni. A kinyíló felületeken különböző beállításokat tehetünk: eltolhatjuk a sablonok megjelenítési helyét (ha esetleg ütköznének más sablonokkal (pl. a tv logója), befolyásolhatjuk a sablonok takarási sorrendjét, stb.

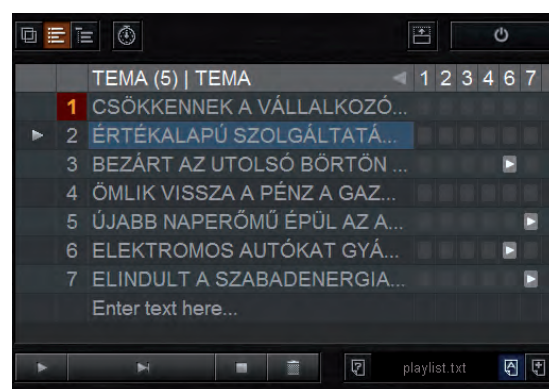
Minden sablon (előzetesen, még a Face2-ben) megje-

Az IVS Player

lölts rétegeinek tartalmához hozzáférünk (pl. „riporter név” - réteg). Ezeket kinyitva, táblázatszerűen látjuk a tételeket, amelyeket akár lejelölhetünk (a változás rögtön kiját-szásra is kerül). A táblázatot tetszőlegesen bővíthetjük új sorokkal (természetesen törölhetünk is), valamint be-

húzhatunk text fájlokat, amelyek sorai azonnal beke-reülnek ebbe a táblázatba. Ebben az esetben mód van arra, hogy a program folya-matosan nyomon kövesse a behúzott text fájl változásait és akár automatán, akár kéz-zel, egy gombnyomással frissítsük a playlistát a fájl-rólhetünk is), valamint be-

A playlist

Lehetőség van a grafikus tartalmak cseréjére is, ezek fájlneveit ugyanúgy táblá-zatban látjuk, amelyekhez természetesen szintén hozzázadhatunk és törölhetünk tételeket.

Bizonyos esetekben cél-szerűbb a kiemelt playlista használata. Ez kétféle lehet, egymással nem összefüggő (single), illetve egymással összefüggő (treechild) fel-irat sorok listái.

Utóbbi esetben páros fel-iratlistát kezelünk, amiből az egyik a főcím (pl. „életet ta-

utazás paradigmaváltást okozhat”, stb.). Minden fő-címnek saját alcím listája van, ezeket külön is lehet vezérelni.

Kiemelt playlista haszná-latakor (treechild esetén csak a főcím) tételekkel el tudunk indítani, illetve le tudunk állítani más sablonokat (pl. a fenti esetben egy „exk-luzív” feliratot), a szöveg mellett található ikonokkal.

Ezekbe a kiemelt listákba szintén behúzható külső text fájl, ennek kezelési és mű-ködési logikája megegyezik az előzőekben említettekkel.

Sőt, ilyen külső listát használhatunk crawl illetve roll tartalom kitöltéshez is (a program mindig mutatja, mely sorok vannak éppen megjelenítés alatt). Így könnyen crawl-ba fűzhető olyan text fájl, amelybe például telefonos sms-ek kerülnek. Itt is lehet választani az automatikus és kézi frissítés között (utóbbi esetben megvárható a szövegek moderá-

A sablonok csoportosítása

lyik sablon vezérlése ugyanolyan hatással lesz az összes többire (egyszerre indulnak el és egyszerre kezdenek leállni). Természetesen mód van komplett csoportok vezérlésére is, a fent említett módok mindegyikével (playlista tétellel, vagy a sablonokkal való ráhatással).

Mikor összeállítottunk egy sablon-rendszert, a projekt kimenthető, így előre összeállíthatóak és betölthetők a műsorokhoz szükséges konstrukciók. Ezek a projektek akár egymásra is tölthetők (merge).

Végül, bármelyik sablon bármelyik rétege cserélhető anélkül, hogy a sablon meg

kéne állítani, tehát képesek vagyunk olyan sablonrendszert összeállítani és működtetni, mint pl. a CNN, BBC, SKY műsoraiban látott folyamatos, perceként tartó, bizonyos témákat elemző hírfolyamok.

(-)

tori ellenőrzése, még a képernyőre kerülés előtt).

Nem csak a playlista elemek vezérelhetnek más sablonokat, mód van arra is, hogy a sablonok közvetlen hatással legyenek egymásra. Egyszerű összekötésekkel megadhatjuk, hogy mely sablonok elindulása, vagy megállása milyen más sablonokra legyen indító, vagy megállító hatással, amihez rendelkezünk (akár tíz másodperces pontosságú) időzítést is.

Mindezeket felül mód van a sablonok csoportokba rendezésére. Ez esetben a csoportba tartozó bárme-

HIRDETÉS

IUS

PLAYER ▶

„A broadcast feliratozók új generációja”

WWW.BROADCASTING.HU

- SD / HD / 4K feliratozás
- A Face2 sablonszerkesztő támogatása
- Nagyszámú feliratsablon összerendezhetősége
- Szinkronizálható felirat-indítások, csoportkezelés
- Többféle feliratlista kezelése
- Kiírás adatbázisból, file-ból vagy manuálisan
- Automatikus tartalomfrissítés
- Külső / belső kulcsolás

 AKATONA
TECHNOLOGIES

Akatona Technológiák Kft.
1111 Budapest Bartók Béla út 46.

mail: info@broadcasting.hu
Tel.: +36-20-922-0620

NIPROS – Csináld úgy, mint a

„NAGYOK”!

Most, amikor már nyugodtan mondhatjuk, hogy ami nem kínai termék, az hamis, egy ízig-vérig japán gyökerű gyártót mutatnék be néhány sorban. Talán nem mindenkinek cseng idegenül a NIPROS név, hiszen a pár évvel ezelőtt a SONY dedikáltan is emlegette megoldásukat a PMW-EX3 kamera mellé, mellyel kiegészítve az említett eszközt, kvázi klasszikus kameralánc hozható létre... és valóban, ez igaz ma is, SŐT! De ne rohanjunk ennyire előre!

Tavaly, amikor a cég képviselői a Studiotech Kft. székházában jártak és az azóta elnyert európai képviselőről tárgyaltak, részletesen bemutatott az 1993-ban alapított SYSTEC International Inc.-t mint forgalmazó anyagcégét, mely kiemelt divíziója a japán Nippon Video System Co. (NVS) alias PROTECH, aki japánon kívül NIPROS márkaneven kínálja innovatív termékeit.

Az koncepció fő alapelve az, hogy „van egy kameránk” ami nem a hagyományos értelemben vett rendszerkamera. Vagy azért, mert nem áll rendelkezésre megfelelő anyagi forrás, vagy mert még ezer dologra használjuk stúdióon kívül (például ENG-ként), magyarul „multi funkciós” képalakító eszköz. Ezt a kamerát adottnak tekintik a NIPROS. Minden mást viszont kínál köré, hogy a komfortérzet és a „broadcast feeling” elural-

kodhassék. Tehát vértézzük fel a felvevőeszközünket a stúdióban végzett profi munkára, nehogy már csak egy HD-SDI kábel szaladjon a keverőig.

A NIPROS SONY, Panasonic, JVC, (Canon) kamerákhoz kínál kiegészítőket, a kézi kamerától a nagyobb vállkamerákig. Egy kicsit modell specifikusan, mégis univerzálisan. Nagyon ügyes ez modularitás, igen széles modellskálához lehet komplett rendszert össze legőzni. Ha megérett a helyzet, hogy az adott alkotóközösség magasabb professzionális környezetbe emelheti a rendszerkamerának használt felvevőket, a megoldás összeállításában nagy segítséget nyújt a rendszerintegrátor és gyártó supportja is.

Elsőként a stúdiókörnyezet kialakításakor (vagy nagyobb rendezvényközvetítés esetén is) a jelátvitel

kérdése kerül elő, mint megoldandó feladat. Erre mind Optical Fiber, mind a jó öreg MultiCore megoldás kínálkozik. „Nagykamerás környezetben” az LS-700 Camera Adaptor és a LS-800 Base Station Kétirányú 2ch x 3G-SDI átvitel tesz lehetővé SMPTE Optical Fiber kábelben, (Csak megjegyzem, hogy elérhető akár a független 5ch x 3G-SDI downstream és 1ch x 3G-SDI return átvitel LAN & Remote cont-

rol-lal 4K-s kamerákhoz tervezett (LS-750/LS-800) változat is.)

A funkcióskála teljes: Return vagy prompter video (composite video), 2ch analóg audio átvitel, Intercom PROD/ENG, Tally funkció, TC input / output, Genlock, Camera remote control jel (LANC vagy egyéb a Sony, Panasonic és Ikegami stb. eszköz-specifikusan), tápellátás a kamerához (Max. 50W). Az elérhető távolság a ka-

mera és az adapter között 2 km is lehet, az SMPTE szabványnak megfelelően.

Kisebb kamerákhoz is van értékarányos megoldás. Ez a PS sorozat, mely külön eszköz jelent a kézi (PS-270) és külön eszközt a vállkamerák (PS-470) részére. Ugyan csak single link, de van HD/SD-SD kamera és return video, Tally és Time Code, meg kamera-vezérlés is. A kézi kamerához egy kamera aljára szerelhető adaptert képzeljünk

el, a vállkamerához az adott akkusurura illeszthető.

Most nem részletezem külön, de az elképzelés ugyanilyen a MultiCore esetre is az ES-300/500 sorozatú kamera-adapterrel és az ES-600-as Base Station-nel. Nagyon fontos szempont, hogy a standard broadcast megoldások (SMPTE Fiber és 26 pin Multicore) által ezek az eszközök bármely már meglévő infrastruktúrába beilleszthetőek, nem igényelnek egyedi megoldásokat! Lehet, hogy ezen érdekességek elé lenne érdemes említeni a Build Up Unit-ot ami nem más, mint egy Frame, vagyis egy robusztus, de mégis könnyű alumínium-keret. Ebbe a keretbe helyezhető a kamera felkínálva a stúdió-életérzést, majd szinte egyetlen mozdulattal kivethető belőle, és máris ENG eszközként használhatjuk. A HDS-300 univerzális, csupán az apró kiegészítések

térnek el a benne dolgozó kamera típusától függően. A Build Up Unit-ra helyezhetjük a kamera-adaptert, a nagykeresőt (amit természetesen a NIPROS is kínál), és természetesen a tápfeszültségről is minden kiegészítő számára gondoskodik.

Amit ebben a rövidre szabott figyelemfelkeltően gondolatébresztő cikkben még bemutatnánk, az az ST-7J/ST-7 Shoulder adapter a kézi kamerák „vállkamerásításához”. Bizony, aki egy válltámasznál komolyabban venné a klasszikus kamera tartást, igen jó alternatívát ismerhet meg a NIPROS termékében. Szinte mindegy milyen modell a kézi-kameránk (SONY, JVC, Panasonic, Canon) a lehetőség adott, hogy akár a jól bevált V-lock-os akkukat tovább használjuk, egy mozdulattal feltegyük a rendszeresített kameratalpra, legyen standard 4 pines XLR DC kameratáp-bemenet, és könnyű

csatlakozási lehetőség a BNC adapterrel.

Van még mindig tartalék muníció a tarsolyban, mert az Intercom, a 3 és 4 csatornás hordozható Audiomixer, a 8 csatornás OB VAN audiomixer, a könnyű Hyper Limiter, a kamerára illeszthető Audio embedder, optikavezérlők, stb. is felfedezendő

megoldás jelenthet, ha felkeresi a NIPROS európai oldalát: <http://www.studiotech.hu/nipros/>

Kedves Kollégák! Tehát ha megoldást szívesen látnátok magatok mikrokörnyezetében, vegyétek fel a kapcsolatot a Studiotech Kft. munkatársaival, akik hathatós japán segítséggel pontos

rendszert állítanak össze a kívánalmak és a pénztárca szerint akár egy SONY PMW-200/300/320/400 vagy egy F3-as köré. (-)

További információk:
Vécsei István
Kereskedelmi mérnök
36 1 240 1444/130
Mobil: 36 30 242 3430

HIRDETÉS

NIPROS™

NIPROS IS AN INTERNATIONAL BRAND NAME FOR PROTECH PRODUCTS

Megérkeztek az új kamera adapterek, kontrollerek, egyéb kiegészítők!

www.studiotech.hu/nipros

distributed by
STUDIOTECH
 AUDIOVISUAL ENGINEERING
 HUNGARY KFT.

„Bedrótózva” az operában

Manapság csak az opera az egyetlen olyan zenés színpad, ahol mikrofon nélkül énekelnek a művészek, vagy már ott sem?! A gyakorlat még ma is az, hogy az előadásokon nem használnak hangosítást, de rádióközvetítéskor, vagy az előadások képi rögzítésekor igény lehet, és van a mikrofonozásra, de úgy, hogy azok a képen ne legyenek láthatók.

A New York Times nemrégiben hatalmas botrányt keltett opera-rajongói körökben a Metropolitan Operaház egyik előadásáról készült fotóval, amelyen a figyelmes olvasó felfedezheti Diana Damrau szopránra erősített mikrofont. (A cikk szerzője Anthony Tomassini szelle-

szép hangú szoprán ügynöksége feltételül szabta, hogy hangosítsuk a művésznő halk énekhangját, különösen a viharosabb zenekari részeknél. A Musikverein igazgatósa azonban kategorikusan megtiltotta, hogy hangsugárzókat vigyünk be a koncertterembe,

rássá” válik. A felvétel során ezt a hangképet hitelesen kell visszaadni.

képi megjelenés a legfontosabb, a cselekmény drámai hatásának tökéletes visszaadása érdekébe ezért aztán alapvető elvárás, hogy mikrofont ne lásson a néző. A zenekar mikrofonozása az egyszerűbb eset, mert bár a hagyományos szimfonikus zenekari felvételtechnikák (főmikrofon, szpotmikrofonok) nem alkalmazhatók, de diszkrét mikrofonállványokkal bemikrofonozhatók a hangszeresek, hangszercsoportok.

Az igazi kihívás a szólisták hangfelvétele, látható mikrofonok nélkül. A testre erősített mikrofonok itt az előbb említett hangzásbeli jellegük miatt nem alkalmazhatók, és belógatott mikrofonozásra sincs lehetőség az operaszínpadok adottságai miatt. Itt más technikára van szükség. Azonban erről nem találni

semmilyen írott információt sem szakkönyvekben, sem az interneten. Részben azért, mert valójában igen kevés hangfelvétel-készítő foglalkozik vele, másrészt úgy tűnik, hogy akik tudják, azok hétpecsés titokként kezelik módszerüket.

Nekem szerencsém volt, mert a műfaj fellegvárában a New York-i Metropolitan operaházban alkalmam volt megnézni a zenekari árok és a színpad bemikrofonozását, ráadásul több mű esetében. Márpedig a Met szakemberei rendelkeznek a legnagyobb tapasztalattal, mivel 1931 karácsonyától rendszeresen közvetítettek előadásokat, először rádión keresztül, aztán a DVD lemezen a formátum kilencvenes évek-beli megjelenésétől, manapság pedig a „Met in HD”, High Definition videóközvetéseik láthatók

The Metropolitan Opera

mes címet adott írásának: „Bedrótózva az operában”) A New York-i „Met” mindig is büszke volt a jó akusztikájára, no meg arra, hogy nincs hangosítás a „házban”, így valóban nagy megrökönyödést keltett a rejtett mikrofon. Ám a Met ügyvezetője sietett hangsúlyozni, hogy a testmikrofont csak a High Definition videós operaközvetítés hangjához használják, az előadások hangosítására sosem.

Hasonló esetünk volt a bécsi Musikverein „aranytermében” készített operaáriák előadását rögzítő videófelvétel során: a gyenge, ám

ezért be kellett csempésznünk a miniatűr hangfalakat, majd el kellett rejtenünk a színpad holland virágdekorációja mögé...

A zenés drámát, az operát a nézőtérrel egy jellegzetes hangzásbeli perspektíva jellemzi, amit az énekesek távollága, iránya határoz meg. Itt nem működik a musical-ben az énekesek arcára ragasztott mikrofon „arcszó” hangzása (egyébként a musical-ben sem...). Aztán ott van a zenekari hangzás: a szimfonikus zenekar a színpad alól, a zenekari árokból szólal meg, ettől a zenekari hangzás is „ope-

A feladat azért különösen nehéz, mivel az opera-videoznál – teljes joggal – a

a világ nagyvárosaiban, Magyarországon a MŰPA Fesztivál színháztermében, és az Uránia filmszínházban.

A nagy kihívás tehát az opera természetes hangzásának megőrzése – abban a perspektívában, ahogy azt a nézőtérrel halljuk. A műszaki kihívás egyrészt a zenekari árok bemikrofonozása, másrészt, és mindennek előtt a színpad teljes lefedése „láthatatlan” mikrofonokkal. A Met megoldását használtuk legutóbbi opera-DVD felvételünkön, Csajkovszkij: Anyegin előadását a MŰPÁ-ban vettük fel 3D Blu-ray videóképpel. A színpad lefedéséhez két zónás mikrofon-sort használtunk, a színpad nézőkhöz közelebb eső területét négy szuperkardioid mikrofonnal, a színpad hátsó részét négy „kispuska” mikrofonnal fedtük le. A „láthatatlanság”

hatalmas feladat a két színpadot lefedő mikrofon-sor keverésekor, mivel a mikrofonok által felvett színpadi és teremzaj minimalizálása

gyakorlatilag a teremhangzás biztosítására, a közönség atmoszféra, illetve a taps visszaadására szorítkozik. A hangi utómunka során

hangzás miatt, hogy néhány hangot a CD-felvételből kellett bevágni. Végül, mivel felvételeink 96 kHz/24 bites formátumban készülnek, de a DVD/Blu-ray maszterring készítés során „helyhiány” miatt 48 kHz/24 bitesre redukálnák, ezért a lehető legjobb hangzás érdekében inkább magunk csináljuk a lekonvertálást.

Szintén az utómunka kérdése, hogy miként szólal meg a hanghordozóról a sztereó változat. Gyakorlatilag a DVD és Blu-ray lemezek kapacitása behatárolja a lehetőségeket, a kép és a sokcsatornás surround hang mellett nincs lemezkapacitás a sztereó kevert hang számára. (És ez még a jobbik eset, mivel nemritkán csak sztereó hangot tartalmaz a lemez, amelyből „felkonvertálással” a lejátszó talál ki surround hangsávokat...) A stúdióban egyértelműen hallható, hogy a lejátszó algoritmusai által a surround hangsávokból automatikusan lekevert kétcsatornás változat nem olyan, mint a direkt sztereó keverés, éppen ezért folyamatos kontrollal időről-időre ellenőriznünk – főleg a kritikus helyeken az automata-downmix hangzását.

Jelenleg a nagyfelbontású surround és sztereó változat „együttélésére” a le-

mezkapacitás miatt megoldást csak a „csak zenét” tartalmazó formátum, a Pure Audio Blu-ray nyújt. Azonban ezen a területen is itt egy újabb formátum-háború: a néhány éve piacon lévő Pure Audio Blu-ray mellett tavaly megjelent két Blu-ray korongon forgalmazott vetélytárs, a Naxos Blu-ray Audio kiadványai és az Universal Music Group (UMG) formátuma, a High Fidelity Pure Audio (HFPA). De míg a PA Blu-ray amolyan nagyfelbontású „CD”, amelyen képernyő nélkül navigálva választhatunk a track-ek és a surround, illetve a sztereó változat között, addig a két utóbbi használatához szükség van a TV-re.

A kép- és hanghordozók az utóbbi évtizedekben folyamatosan változnak, így az optikai korongok korszaka is minden bizonnyal hamarosan véget ér. És nem kizárt, hogy az operafelvételek technikája is változni fog: a ma még elutasított testmikrofon- és testmikrofon-hangzás lehet, hogy egyre inkább része lesz az operaközvetítéseknek, -felvételeknek, a „bedrótozott” énekes pedig megszokott látvány az operaházakban. Aldous Huxley után szabadon: „Boldog, szép új világ...”

Matók István

érdekében a mikrofonokat színpad élénél helyeztük el. A színpadi dobogás miatt egyébként sem jöhet szóba a színpadra helyezett mikrofonállvány, ezért a zenekari árokba helyezett állványokból csak a mikrofonfej látszott a színpad felől. A mikrofonok beállítása az irányított karakterisztika miatt különösen kritikus, pontosan ismerni kell a szereplők pozícióit.

A surround hangfelvétel a széles és mély színpad miatt kiváló lehetőséget ad a színpadi mozgások látványos visszaadására. Ez viszont

nélkülözhetetlen. Ez pedig csak úgy oldható meg, ha az adott pillanatban csak azoknak a mikrofonoknak a hangját keverjük be, amelyek előtt énekelnek, lekövetve a mozgásokat. Mind ezt úgy, hogy közben a perspektíva is megmaradjon, és ami a legfontosabb: átvijjünk a dráma.

Mint említettem, a surround három front-csatornája (L, C, R) a sztereó két csatornájához képest hatásosabb eszköz a színpadi mozgások visszaadására. Viszont a hátsó „surround” csatornák szerepe statikus,

mindenekelőtt ezeket a mozgásokat „finomhangoljuk” a színpadi mikrofonok folyamatos arányváltozásával. Emellett a közelmikrofonozott, ezáltal száraz zenekari hangzást korrigáljuk mesterséges zengetővel úgy, hogy a zenekar a felvétel egészét jellemző térbe kerüljön. Némi editálásra is sor kerülhet, ha van kicserélhető felvétel az esetleges elcsúszott, kimaradt hangokból. Ennél a felvételünkénél, mivel egyidejűleg CD-felvétel is készült az operáról, különleges feladatot jelentett, az igen eltérő

szerkesztőknek illetve dramaturgoknak volt köszönhető: Virág Kati, aki a színházi területből végig vitt bő húsz évet. Itt egészen kiváló emberek dolgoztak: Katkó István, Ascer Gabriella, Farkas Katalin az irodalom területén, a képzőművészetben: Papp Gábor, D. Fehér Zsuzsa, Zsigmondi Boris, B. Farkas Tamás. A képernyősök: Balogh Mari, Vitray Tamás, Gyulai István, Szegvári Katalin, Wisinger István, vagy olyan nagy szerkesztő egyéniség, mint Békés József, aki kitalálta a Ki Mit Tud-ot és ifjúsági dramaturgiát teremtett és működtetett évtizedekig, Bánki László, aki a Táncdalfesztivál szülőatyja és a Tévé Zene Színház is a nevéhez fűződik. De persze ez a felsorolás nagyon hiányos és szubjektív, de az biztos, hogy sok szakmai felkészültséggel rendelkező ambíciózus vezető és munkatárs színvonalat teremtett és ebben Szinetárnak is volt érdeme, mert hagyta a kibontakozást. És persze egy hosszú sikeres korszakban a védőernyőt Nagy Richárd jelentette, aki aztán Sára Sándor Donkanyar sorozatába bukott bele. De ezt is a Magyar Televízió hozta létre. Vegyes tehát a kép, de azt tudom, hogy ilyen televíziózás nem lesz, olyan szellemi összefogás, ahol Kézdy Lóránt a díszlettervező, Sík Igor, Bornyi Gyula, Bíró Miklós az operatőr, ezek világrangú művészek.

A Scheffer Judittól a Wieber Mariannig, Mátyai Liviáig... Volt itt egy művészeti alázat. Nem azt mondom, hogy mindenki szerette egymást, mert verseny volt a feladatokért, a lehetőségekért mind a siker, mind a pénz, mind a hatalom tekintetében, de ennek egy magas színvonalú végeredménye volt. Ezt verte szét a médiatörvény, a politika.

Az egy múlt pillanat volt a magyar televíziózás történetébe, hogy ilyen nagyságrendben van jelen a kultúra: zene, irodalom, képzőművészet...

Negyven év nagyon termékeny volt, ez a mostani káosz megítélésem szerint átmeneti, de a közszolgálati televízió üzemképessé válása után minimum tíz év kell, hogy megteremtődjenek a műhelyek és újra rendszeresen kulturális értékek születessenek. Hamarabb nem, mert ennek a szakemberei kiöregedtek, elküldték őket. Ennek ismételt megteremté-

rette. Azóta is már számtalanszor ismételték.

A népszerűség oka talán az etikai tartása a sorozatnak, melyben a forgatókönyvíró Horváth Ádám még a szentenciákat is felmerítte vállalni.

A józanabb és etikusabb hangra volt közönségigény. Ne felejtjük el, hogy a sorozat átvált a rendszerváltás évein. Kiváló színészek ját-

tól kezdve tudtam, hogy hiába vállaltam el az elnökséget, a másik, hogy a két és fél milliárd deficitet (az egyik egy APEH per, a másik az Antenna Hungáriás per) szanalják. Ez írásban meg volt ígérve, Horn és Pető aláírással. Ezt meg Békcsei negligálta. És akkor jött a médiatörvény, amit én még kéziratban olvastam novemberben és rögtön tud-

gyarországon fönntartani luxus.

Az MTV műszaki paramétereit kivel tervezted? Ki volt a műszaki szakember?

Altmann Judit. Már akkor ő a többedik székházterven volt túl. Nahlik egy óriás székházat akart terveztetni. Tizenhét tizenkilenc milliárd építési költséggel. Ez irreális volt. Szemben az én kilencmilliárdos hitelgaranciával. Nahlik nem hitte, hogy a kereskedelmi televíziók ilyen nagy hatalmak lesznek. Én tudtam, hisz jártam a világban és láttam a tendenciákat.

Úgy látod, hogy az utána következő elnökök bukása kódolva volt függetlenül személyes képességeiktől?

Az elnökök felelősek azért, hogy a közszolgálati televízió tönkrement, de elsősorban a médiatörvény felelős a közszolgálat ellehetetlenüléséért!

Már az 1980-as években írt a szakirodalom a műholdak adta televíziós kihívásokról, a kereskedelmi televíziózás megállíthatatlan előretöréséről és a Magyar Televízió szakemberei is több fórumon jelezték a felkészülés szükségességét és irányát. Az MTV fiatalja küzdöttek a racionális ember és technika kihasználásáért, a mini stábért. A System vállalattal még alapos szervezeti átvilágítást is végeztek a megújulás érdekében. Miért nem történt végül semmi? Úgy tűnik, ha a változások fele megvalósul az ezredforduló utánra nem tart itt a köztelevíziózás.

Én máshol látom az alaphibát. A Magyar Televízió szoros együttműködésben dolgozott a filmgyárral (MAFILM) az egyik intézmény volt a másik állami vállalat. A vállalati struktúrából adódóan szabályos rezsi-vel dolgozott. Minden költséget fölszámított. Az MTV az intézményi működésből adódóan semmilyen költséget nem számított fel. Az alapvető eszköz amortizáció számolása, ami az újratere-

séhez idő kell. A fénykorban Turzó Gábor, Karinthy Ferenc, Mészöly Dezső, Mészöly Tibor, Deme Gábor voltak belső dramaturgok. A fiatal kinevelődött generációt most nem említem.

Ezeket a televíziós műfajokat, mint néző is szerettem, és mint rendező is csináltam, de kiszabadítottál a palackból egy ördögi műfajt, a szappanoperát. Hogyan jött a szomszédok ötlete? Valóban ördögtől való az ilyen sorozat?

Czető Bernát László fiatal kollegám ötlete volt és abból alakítottam ki azt a típusú teleregényt amelyik a Szomszédok lett. Először három hónapra kértek fel és a két-heti megjelenéshez ragaszkodtam, hogy alaposan fel lehessen készülni egy adásra. Ez egy társadalmi igényt kielégítő teleregény volt. Kicsit elemelve, kicsit stilizálva, de nem elszakadva a valóságtól. Azok a kollegák nem szerették, akik súlyos drámákat szerettek volna látni és a rá költött pénzt elfecséreltek tekintették. De ez 13 évig igen népszerű sorozata lett a magyar televízióknak. A közönség megsze-

szották, akik ezt a publicisztikát, mert ez nem irodalom, megtöltötték étellel.

Rendezőasszisztensként kezdted, a legtöbbet rendező alkotóvá váltál, főrendezőként minden műfajban dolgoztál, dolgoztál magad válogatva meg a feladataidat s végül, ha rövid ideig is de az MTV elnöke is lettél. Ez az etika szemlélet az oka a feladat elvállalásának és a lemondásnak is?

A fő vonal az lett volna, ha a politika nem gátolja meg, hogy a kereskedelmi televíziózással párhuzamosan – mert ennek a televíziózásnak a magyarországi megjelenése törvényszerű volt – hogy a magyar televízió úgy alakuljon át, hogy versenyképes maradjon a maga műfajaival, de kisebb költséggel. A terveim kész voltak, leányvállalat megteremtésével, új székház terveivel. És akkor lett Bokros Lajos a pénzügyminiszter és miniszterségének harmadik napján átjött a televízióba és azt mondta: Akar László államtitkártól tudom, hogy nagyon jó terveid vannak, de nem engedélyezem. Innen-

szották, akik ezt a tényezőket nem teszik lehetővé a televízió átalakítását. Pedig csak egy kilencmilliárdos hitelgaranciára lett volna szükség. A székház építésének költségeit vállalta az építkezési vállalat, bajor cégek. Hét – nyolcszáz személyes, plusz kétstúdiós, kis székházat föl lehetett volna építeni másfél év alatt. És a dolog technikája az lett volna, hogy akkor indul el a kereskedelmi televíziózás, amikor már üzemel az új székház. Ezt az elképzelést a médiatörvény megghiúsította.

Hogy ítéled meg a Duna televízió megalakítását?

A Duna indítása törvényellenes volt. Moratórium volt, nem lehetett volna csatornát indítani, de az Antal kormány tudomásul vette, hogy elindul a Sára Sándor által irányított, de a Csoóri Sándor által forszírozott csatorna. És senki nem merte azt mondani, hogy a határon túlra ne sugározzunk, hisz a Magyar Televízió adásait Kolozsváron is csak a magas dombokon lakók tudták fogni és a felvidéknek is csak egy kis része, és három közszolgálati csatornát Ma-

lést biztosítja, ami gátat szab annak, hogy valaki azt mondja, hogy én 47 napig fogok forgatni és 217 napig fogok vágni. Az hogy itt az épület, az eszközök az infrastruktúra ingyen volt ez tömörked pénzbe került.

De Horeczky László és csapata kidolgozta a forintostítást. Abból sem lett semmi.

Ezek részkérdések. Egy vállalati gondolkodás kellett volna. Az racionalizálta volna a létszámot, módosította volna a szakmástítást, összevont volna feladatköroket. A sok „kis” ötlet, mint a mini stáb, a Horeczky László kezdeményezte forintostítás nem volt megoldás. Átfogó gondolkodásmód váltásra lett volna szükség. Ezt csak fölülről lehetett volna megoldani abban a politikai struktúrában. A rendszerváltás előtti időkben vagyunk! Minden döntést egyeztetni kellett a minisztériummal s ott nem engedtek abból, hogy az intézményi jelleg megszűnjön, hogy a szorosan vett költségvetésben rögzített működéstől, keretszámoktól, elszámolási módoktól eltérni lehessen. Itt mindenki közalkalmazott volt ez bebetonozta a létszámgazdálkodást. Amikor a részvénytársaság megalakult, akkor már késő volt átalakítani, mert már ment a kereskedelmi televíziózás Magyarországon, és egy újfajta versenyhelyzet jött létre. Ennek csak vesztese lehetett a Magyar Televízió. Ehhez jött hozzá Peták István helyismeret hiánya, fantáziátlan-sága. Hiányzott egy korszerű gazdasági szemlélet. Csak egy jellemző példát említek: a hihetetlen méretű gépkocsi park és szerviz, ami akkora volt, mint három Volkswagen szerviz együtt, ahol személyre kiosztott autókön szaladgáltak a közpvezetők is – államköltségen –, hogy ezeket meg lehessen szüntetni.

Lehet, hogy a sok új vezető kinevezésével egy-egy pártnak akart kedvezni?

A rendszerváltáskor ott ült a szobámban, hogy őt ki fog-

ják rúgni és akkor ő most el fog menni. Elment újságot szerkeszteni. De Hankiss Elemér visszavette a kettes program intendánsának, ami Kóthy Juditték jóvoltából sok jót is csinált, de ez alatt Peták kiépítette korrupciós holdudvarát, az egyes programon Bányai Gábor-ék a filmkereskedelem korrupciós mechanizmusát építették ki. A filmkereskedelem az egyik legsikamlósabb területe a televíziózásnak. Wisinger István, aki a filmterületet vezette – jól, és olyan remek sorozat fűződik a nevé-

hez, mint a „Százéves a film” Szabó István bevezetőivel – ezt te is jól ismered, hiszen ezeket a bevezetőket Szabó kérésére te rögzítetted – nem tudta, hogy minden beosztottjának családtagja filmkereskedelemmel foglalkozik.

De térjünk vissza ahhoz az állításhoz, hogy a közalkalmazotti helyzetből adódóan nem lehetett elbocsátani senkit és nem lehetett vállalati gondolkodásmódot bevezetni, de itt olyan alkotók is dolgoztak, akiknek tehetségét, szakértel-

mét nem lehet megkérdőjelezni.

Nehéz kérdés, mert amikor a megváltozott helyzetben ezer embert küldtek el – nem szakmai szempontok alapján – és a bérköltség alig tíz százalékot csökkent. Ez azt mutatja, és ebben a politikának nagy szerepe volt, hogy felvettek olyanokat, akik igen magas bérekért lettek televíziósok. Ők politikai éjtörnyösök voltak! Különösebb szakértelem nélkül. Ez lett a közszolgálat vesztes. (-)

(Lejegyezte Babiczky László)

FOTO: Hámorí Szabolcs - MTI

Utóhang...

(Mata János beszélgetéséből átvett gondolatok...)

SZOMSZÉDOK 332 ADÁS

Apámat lecsukták. Ő a Népszava főszerkesztője volt. Szüleim elváltak, ezért családi kapcsolatam nem volt vele, a politikáról is más véleményünk volt, de miatta nem vettek föl sehova. Egy kertészetben talicskáztam követ, a Józsefvárosban szemet, majd egy vállalatnál tisztviselő lettem. Onnan hívtak be munkaszolgálatosnak 1950-ben. Nem zsidó munkaszolgálat volt, hanem Rákosi munkaszolgálat. Ez apám népszavás tevékenysége miatt volt. Anyám közbenjárására leszereltek a munkaszolgálatból és behívtak a katonasághoz tűzseresznak. Szedtem aknát. Ez jó tréning volt a televíziós életemhez. És énekeltem a „budapesti kórusban”, ez egy nagy amatőr kórus volt. Később bekerültem a Honvéd Művészegyüttesbe. Ekkor már közel két éve voltam katona. Amikor leszereltek polgári alkalmazottként maradtam az együttesben. A forradalom kitörése előtt elutaztunk az együttesrel Kínába. Ott vendégszerepeltünk négy hónapig. Visszatérésünk után az együttest felszámolták. Kerekes János karnagy, akivel Kínában összebarátkoztunk. Ő lett a televízió zenei vezetője, és ő hívott a televízióhoz. Zsurzs Éva vett fel. Így indult televíziós pályafutásom. Apáty Imrénének asszisztáltam egy József Attila estben, ő volt a televízió első főrendezője. Aztán Zsurzs Évának asszisztáltam, Katkics Ilivel dolgoztam. Így kezdődött. Aztán kaptam az első önálló feladatot. Első műsorom a Hét könyve. Hajnóczy Líviával. Egy ember beszél. Ekkor tanultam meg milyen távolságra kell lenni a kamerának a beszélőtől. Olyan messze kell legyen a kamera, amilyen messze a televízió néző ül a képernyőtől. Ez ma hivatalos tananyag. Ekkor fogja úgy érezni, hogy hozzá beszél. Aztán következett a „zenekedvelő gyerekek”

ELNÖKI ÉVEK...

Illegitim találkozó a pártokkal. Elhívtak különböző pártok, hogy legyek az elnök. Étertermek konyhája, MDF. Monarchia étterem, menjek a Kazinczy utcába SZDSZ, aztán volt egy különbeszélgetés a Hornnal és a Pethővel. ...És aztán fölkértek!

(-)

IMPRESSZUM

mediatechnika

XX évf. 183. szám
2013 december-2014 január

Lapalapító:

Soltész Rezső

Felelős kiadó:

a Kft. ügyvezető igazgatója

Kiadó-szerkesztő:

Soltész Rezső

soltesz.rezso@solteszreklam.hu

Szerkesztő-konzultáns:

Nagy Lajos

Munkatársak:

Babiczky László, Bódi János,
Dénes Zoltán, Gál Jolán, Holló Tibor,
Kenderessy Miklós, Matók István,
Molnár Miklós, Seiler György,
Steiner András, Rák József,
Vagyóczky Tibor

Lapterv:

Szőke Szabolcs

Tervezőszerkesztő:

Győri Norbert, Keller Beatrix

Képfeldolgozás:

Győri Norbert

Irodavezető:

Lückli Mária

Megjelenés:

2013-ben 6 alkalommal

Szerkesztőség:

1012 Budapest, Attila út 101.
Tel.: 453-1040, fax: 453-1048
www.mediatechnika.hu

Nyomda:

Pharma Press Kft.
1037 Bp., Vörösvári út 119-121.
Tel.: +36 1577-6369
www.pharmapress.hu
HU ISSN 1585-3020
A lap megrendelhető
a szerkesztőség címén.

Terjeszti a HÍRKER Rt., a Magyar
Lapterjesztő Rt.
és alternatív terjesztők.

A Médiatechnika Magazin
megjelenését 2011-ben
a Nemzeti Kulturális Alap
támogatta.

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Universal Videohub 288

Universal Videohub 72

Videohub Control Software

Videohub Smart Control

Most könnyedén testre szabhatja saját SD, HD és 3 Gb/s SDI routerét!

Rakja össze saját routerét bármilyen méretben! Az Universal Videohub egy erőteljes broadcast minőségű jelút-választó megoldás, amely maximum 288 bemenettel, 288 kimenettel és ugyanennyi deck vezérlő porttal rendelkezik. Használhatunk interfész kártyákat hagyományos SDI, vagy üvegszál SDI csatlakozáshoz, csakúgy mint egyedi vagy kettős tápellátást, egyedi, vagy kettős keresztpontokat a teljes redundanciához. A kártyák üzem közben is eltávolíthatók, így a teljes elektronika bármikor cserélhető, 24/7 megbízhatóság!

Ipari teljesítményű router kapcsoló

Az Universal Videohub a 288 SDI be és kimenetével a legnagyobb létesítményeket is könnyedén kiszolgálja. Ezzel a sok SDI be és kimenettel az Universal Videohub tökéletes választás sokszatornás broadcast táplálásra, valamint utómunkára, ahol sok monitor táplálására van szükség. A rendszert 288 RS-422 videorekorder vezérlő teszi teljessé.

Szimultán SD, HD, vagy 3 Gb/s Video

Az Universal Videohub egy időben, egyazon routeren kezeli az SD, HD és 3Gb/s SDI jeleket, érzékeli a bemenet változásokat és automatikusan beállítja az összes kapcsolt kimenetet a változásnak megfelelően. Az igazi broadcast minőségi megoldásban az összes SDI kimenet újra szinkronizált, valamint automatikus a kimenő SDI jelváltozási sebességének frissítése.

A világ legjobb minősége

A beépített, időálló 3Gb/s SDI kapcsolat révén az Universal Videohub kétszeres SDI adatrátát tesz lehetővé a normál HD-SDI-hoz képest. Használjon 3 Gb/s SDI-t a 1080p60-hoz és nagy-felbontású, (2048X1556) játékfilm valós idejű editáláshoz. A 3 Gb/s SDI automatikus átkapcsolást biztosít az összes SD, HD és 2K videoformátum között, 4:4:4 és 4:2:2 minőségben.

Hálózati vezérlés

Az Universal Videohub kompatibilis a hardver vezérlőpanelekkel, - ilyen a Blackmagic Design Videohub Smart vezérlője - és az ingyenes szoftveres vezérlőpanelekkel is, Windows és Mac OS X környezetben. A szoftver panel segítségével Ön a számítógépéről végezheti el a jelutak kijelölését, a rendszer a vezérlőpanel interfészhez Ethernetet használ, így ön a világ bármely pontjáról elvégezheti a szükséges kapcsolásokat!

Keverje, ötvözze és szabja testre saját rendszerét!

Universal Videohub SDI Interfész (4 x SDI I/O).....	€295*
Universal Videohub száloptika interfész (4 x SDI I/O).....	€745*
Universal Videohub 72	€2225*
Universal Videohub 72 Crosspoint.....	€2225*
Universal Videohub 288	€7395*
Universal Videohub 288 Keresztpont.....	€6675*

*Az árak az ÁFA-t nem tartalmazzák.